

Στην πρώτη μάχη τῆς Μακρινίτσας, ἀνάμεσα στοὺς ἄλλους ξεχωρίζει ἡ Μαργαρίτα Μπαστέκη-Μαλιούφα, ιδιαίτερη γυναικεία φυσιογνωμία τῶν νεωτέρων χρόνων τῆς Ἑλληνικῆς ἐπαναστάσεως κι' ἡ γριά Σουΐταινα κι' ἄλλες Μακρινιτσιώτισσες. Στὶς ἐπιχειρήσεις αὐτὲς σκοτώθηκε κι' ὁ φιλέλληνας Ἄγγλος ἀνταποκριτῆς τῶν «Καιρῶν» τοῦ Λονδίνου Κάρολος Ὕγλ.

Ὅσο κι' ἂν δὲν χάρισε ἄμεσα τὴν Ἐλευθερία τῆς Θεσσαλίας ἡ ἐπανάσταση τοῦ 1878 ποὺ ἐκφυλίστηκε τὸν Ἀπρίλη τοῦ ἴδιου χρόνου, ἔγινε ὡστόσο ἀφορμὴ ν' ἀποφασισθῆ ἡ προσάρτηση τῆς Θεσσαλίας στὴν Ἑλλάδα.

Στὴ Βερολίνειο συνθήκη τοῦ Ἰουλίου 1878 μὲ τὸ ἄρθρο 13 τῆς συνθήκης προσκαλοῦνταν ἡ «Ὑψηλὴ Πύλη» νὰ παραχωρήσῃ στὴν Ἑλλάδα τὴ Θεσσαλία καὶ μέρος τῆς Ἡπείρου (τὸ νομὸ Ἄρτας).

Στις 24 τοῦ Ἰουνίου 1881 ἀρχίζει ἡ ἀποχώρηση τῶν τουρκικῶν στρατευμάτων ἀπ' τὴν Ἄρτα καὶ στὶς 2 τοῦ Νοέμβρη τοῦ ἴδιου χρόνου ὀλοκληρώνεται ἡ ἐκκένωση τῆς Θεσσαλίας μὲ τὴν παράδοση τῆς πόλεως τοῦ Βόλου καὶ τῆς περιοχῆς στὶς ἑλληνικὲς ἀρχές.

Ὑστερα ἀπὸ πέντε αἰῶνες τουρκικῆς σκλαβιάς ἡ Θεσσαλία ξαναγυρίζει στὴν ἀγκαλιὰ τῆς ἐλεύθερης μητέρας Ἑλλάδας καὶ συνταυτίζει μ' αὐτὴ στὸ ἐξῆς τὸ μέλλον τῆς.

*

ΙΩΑΝΝΟΥ ΚΟΝΤΑΡΑΤΟΥ

Κύριε Νομάρχα,

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες καὶ Κύριοι,

Πραγματικὰ ἡ σημερινὴ ἡμέρα ποὺ συμπύπτει μὲ τὰ 80χρονα τῆς ἀπελευθερώσεως τῆς Θεσσαλίας ἀπὸ τὸν Τουρκικὸν ζυγὸν εἶναι ἓνα μεγάλο γεγονός καὶ γίνεται ἀκόμα μεγαλύτερον ἂν ἀναλογισθῶμεν, ὅτι χρειάστηκαν 60 ὀλόκληρα χρόνια ἀπὸ τῆς Ἑλληνικῆς ἐπαναστάσεως νὰ ἐνωθῆ ἡ Θεσσαλία μὲ τὸ ὑπόλοιπον ἐλεύθερον Ἑλληνικὸν Κράτος.

Κανένας δὲν δύναται νὰ ξεχάσῃ τοὺς ἀγῶνας τῶν Θεσσαλῶν καὶ ιδιαίτέρως τῶν συμπατριωτῶν μας, οἱ ὁποῖοι κατὰ τὴν ἐπανάστασιν τοῦ 1878, ἦτις ὑπῆρξε ὁ πρόδρομος τῆς θεσσαλικῆς ἀπελευθερώσεως, ἔδωσαν τὴν ὄρμη καὶ τὸ τίμιον αἷμα τῶν χάριν τῆς ἐλευθερίας τῆς Θεσσαλίας.

Αἰωνία τοὺς ἡ μνήμη!

Ἡ Ἱστορικὴ καὶ Λαογραφικὴ Ἑταιρεία τῶν Θεσσαλῶν, τὸ λαμπρὸν αὐτὸ πνευματικὸν Ἴδρυμα πρέπει νὰ σεμνύνηται διὰ τὴν πρωτοβουλίαν τῆς ὀργανώσεως τῶν Πανθεσσαλικῶν ἑορτῶν, διὰ τὸ ἐξοχὸν πατριωτικὸν αὐτὸ γεγονός. Δὲν εἶναι ἡ πρώτη φορὰ καθ' ἣν ἡ Λαογραφικὴ Ἑταιρεία τῶν Θεσσαλῶν πρωτοστατεῖ εἰς τοιοῦτου εἴδους πνευματικὰς καὶ πατριωτικὰς ἐξάρσεις καὶ θὰ πρέπει νὰ τῆς χρεωστώμεν χάριν δι' αὐτό.

Εὐχομαι ἐκ βάθους καρδίας, ἵνα ἅπαντες οἱ παριστάμενοι ἀξιοθῶμεν νὰ ἐορτάσωμεν καὶ τὰ 100χρονα τῆς Θεσσαλικῆς ἀπελευθερώσεως.

*Ακολουθῶς ὠμίλησαν οἱ κ.κ.

Ἰωάννης Γκλαβάνης, Ὑπουργὸς-Βουλευτῆς Μαγνησίας

Γεώργιος Παπαδάκος, Νομάρχης Μαγνησίας

Σωκράτης Κ. Βαμβάκος, Γενικὸς Γραμματεὺς τῆς Ἱστορικῆς καὶ Λαογραφικῆς Ἑταιρείας τῶν Θεσσαλῶν.

ΕΙΣ ΜΗΛΕΑΣ

ΙΩΑΝΝΟΥ ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΟΥ

Κυρία καὶ Κύριοι,

Μεγάλῃ χαρᾷ καὶ συγκίνησις συνέχει τὰς καρδίας τῶν συμπατριωτῶν μου καὶ ἐμοῦ, διὰ τὴν τιμὴν ἡ ὁποία προσδίδεται σήμερον εἰς τὴν ἱστορικὴν μας κωμόπολιν, τὰς Μηλέας, ἐκ τῆς ἐπισκέψεως κλιμακίου διακεκριμένων μελῶν τῆς Ἱστορικῆς καὶ Λαογραφικῆς Ἑταιρείας τῶν Θεσσαλῶν, ἐπὶ τῇ συμπληρώσει ὀγδοηκονταετίας ἀπὸ τῆς ἀπελευθερώσεως τῆς Θεσσαλίας.

Συγκεντρωμένοι ἐντὸς τοῦ ἱεροῦ τούτου χώρου τῆς βιβλιοθήκης (ΨΥΧΗΣ ΑΚΟΣ) τῶν ἀειμνήστων διδασκάλων τοῦ γένους Ἀνθίμου Γαζῆ, Γρηγορίου Κωνσταντᾶ καὶ Δανιὴλ Φιλιππίδου, αἰσθανόμεθα ρίγη συγκινήσεως ἀτενίζοντες τὴν σημαίαν ταύτην τῆς ἐπαναστάσεως τὴν ὁποίαν ὕψωσαν οἱ διδάσκαλοι οὗτοι κατὰ τὸ 1821 ἐνταῦθα καὶ ἠγωνίσθησαν μετὰ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων διὰ τὴν ἐλευθερίαν τοῦ ἔθνους μας.

Αἶμα πολὺ, ἀγῶνες σκληροὶ καὶ ἄφθονα δάκρυα, δὲν ἔφερον τότε καὶ τὴν ἀπελευθέρωσιν τῆς Θεσσαλίας μας, ἡ ὁποία ἐξηκολούθησε νὰ στενάξῃ ὑπὸ τὸν ζυγὸν τῆς δουλείας. Ὁ Ἀνθιμος Γαζῆς ἀπέθνησκε ἐν Σύρα, ὁ δὲ Κωνσταντᾶς, ἐπιστρέψας ἐν τῇ δούλῃ Πατρίδι του ἐξηκολούθησε νὰ διδάσκῃ μέχρι τοῦ 1844 τὰ σκλαβωμένα εἰσέτι Ἑλληνοπούλα.

Δὲν ηὔτύχησαν ἀμφότεροι νὰ ἴδωσι ἐλευθέραν τὴν Θεσσαλίαν καὶ τὴν ιδιαίτέραν τῶν Πατρίδα· ἔφυγον ἐκ τοῦ κόσμου τούτου μὲ τὸ πικρὸν παράπονον ὅτι ἀφίνουν τὴν Πατρίδα τῶν ἐν τῇ δουλείᾳ.

Τοὺς ἀγῶνας ὅμως αὐτῶν ἐξηκολούθησαν οἱ ἠρωϊκοὶ Θετταλομάγνητες μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ οἱ ἐκ Μηλεῶν καταγόμενοι ὀπλαρχηγοὶ Γαρεφαῖοι, μὲ πίστιν διὰ τὴν ἐλευθερίαν τῶν.

Ἡ Θεσσαλία μας, ἐλευθέρᾳ πλέον ἀπὸ τοῦ 1882, τιμᾷ καὶ γεραίρει πάντας τοὺς ἀγωνισθέντας διὰ τὴν ἐλευθερίαν τῆς. Ἀπὸ ὀγδοηκονταετίας ἀναπνέομεν τὸν ἐλεύθερον ἀέρα τῆς Πατρίδος μας καὶ ἀπολαμβάνομεν τοὺς γλυκεῖς καρποὺς τοῦ δένδρου τῆς ἐλευθερίας, τὸ ὁποῖον μὲ τόσα δάκρυα καὶ αἷμα ἐπότισαν οἱ Πατέρες μας.

Ἰστάμενοι μὲ σεβασμὸν πρὸ τοῦ ἐπιτραχηλίου τούτου τοῦ Ἀνθίμου Γαζῆ, τὸ ὁποῖον ἐφόρει ὅταν ηὔλογε τοὺς ἀγῶνας τοῦ ἔθνους μας καὶ τῆς τραπέζης ταύτης τοῦ σοφοῦ διδασκάλου Γρηγορίου Κωνσταντᾶ, τὴν ὁποίαν ἐχρησιμοποιοῖ ὡς γραφεῖον καὶ κλίνην, ἄς εἴπομεν:

Πατέρες πατέρων, χαρῆτε. Ἡ πατρίς μας πλέον εἶναι ἐλευθέρᾳ. . .

Ἴδου εἰς μαρτυρίαν ἡ πλειὰς αὐτῆ τῶν Θεσσαλῶν καὶ λοιπῶν Ἑλλήνων προσκυνητῶν ἠνωμένη μεθ' ἡμῶν φέρει τὸν χαρμόσυνον αὐτὸν χαιρετισμὸν εἰς τὰς ἱεράς σκιάς σας.

Τοὺς εὐχαριστοῦμεν ἐκ βάθους καρδίας ἡμῶν, διότι εἶχον τὴν ἱεράν αὐτὴν ἔμπνευσιν νὰ ἐπισκεφθῶσι καὶ τὴν ἱστορικὴν ταύτην κωμόπολιν μας καὶ εἰδικῶς τὸν ἱερὸν τοῦτον χώρον, ἵνα ἐν χαρᾷ καὶ ἀγαλλιάσει συνεορτάσωμεν τὰ ὀγδοηκοντᾶχρονα τῆς ἐλευθερίας μας.

Παρακαλῶ θερμῶς τὸν ἀξιότιμον Κύριον Γεώργιον Χατζηκώσταν ὅπως λάβῃ τὸν λόγον.

*Ακολούθησε ὁμιλία τοῦ

κ. Γεωργίου Χατζηκώστα, Ἱστοριοδίφου - Συγγραφέως.